

Kokoelmaprosessin auditointi ja sen perusteella tehdyt muutokset Lahden kaupunginkirjastossa

Sanna Kuosa ja Kirsi Hämäläinen
Lahden kaupunginkirjasto
2.9.2021

Kaikki alkoi auditoinnista 2019...

Kirjastoaineiston elämä valinnasta poistoon

Mauno Väänänen, aluepäällikkö

Matti Saarela, aluepäällikkö

Tuula Herkepeus, rehtori

Auditoinnin tarkoitus

- Selvittää, mikä on nykyinen toimintatapa
- Selvittää toimintatavan hyvät puolet ja ongelmat
- Antaa suosituksia uuden toimintatavan suunnitteluun, käyttöönottoon, arviointiin ja seurantaan
- Kirjaston toiveena oli erityisesti saada näkemystä kellunnan toimivuudesta. Kellunta tarkoittaa sitä, että Lahden kaupunginkirjaston kaikki toimipisteet toimivat yhtenä kokonaisuutena. Tähän liittyen aineistovalinta, aineiston hankinta, luettelointi ja logistiikka ovat keskitettyjä. Kirjan voi palauttaa mihin tahansa kirjaston toimipaikkaan. Kellutus vaatii jatkuvaa tasapainotusta, jotta kokoelmat pysyvät asiakkaiden kannalta järkevinä.

Auditoinnin kulku

- Aloituspalaveri, johtoryhmän haastattelu
- Kirjaston materiaaliin tutustuminen (organisaatiokaavio, erilaiset kirjastotilastot)
- Aineistovalitsijoiden, hankinnan, luetteloinnin ja logistiikan henkilökunnan haastattelut
- Kirjastoon tutustuminen

Haastattelukysymyksiä

Erilaisia kysymyksiä

- Keskitetystä valinnasta
- Aineiston hankinnasta, luetteloinnista ja käyttökuntoon saattamisesta
- Kellutuksesta
- Poistoista ja varastoinnista
- Vapaa palaute

Auditoinnin huomiot

Myönteiset asiat:

- Kirjastossa tehdään monipuolista työtä ammattitaidolla
- Myönteinen kanta muutokseen: keskittämiseen ja kellutukseen,
- Kellutukseen ollaan tyytyväisiä, kokoelma pysyy hyvin hallinnassa
- Keskitetty valinta helpottanut hankinnan työtä
- Prosessi pääosin selvillä. Vaikka ei selkeästi kuvattuna
- Systemi, jossa moni henkilö tekee samaa tehtävää koetaan hyväksi, sijaistukset sujuvat
- Tehtäväkuvat on määritelty ja niihin ollaan tyytyväisiä

Auditoinnin huomiot

Korjausaskeleet:

- Pullonkaula uuden aineiston jakaminen kohteisiin, vain yksi (kaksi ?) ihmistä tekee, jää seuraavaan päivään kääryjä, tuleeko viivettä varausten toimittamiseen?
- Työntekijöiden työpisteiden sijoittelu ei aina asianmukainen, tulee turhaa hyllytystä ja kääryillä ajelua
- Tasapainotuksen työkalu on manuaalinen, tosin koneella. Työkalu perustuu siihen, että ihmiset muistavat käydä sitä seuraamassa ja viitsivät vastata, tarvetta on joko uuteen ohjelmistoon tai nykyisen toiminnan kehittämiseen – tasapainotusta tehdään paljon myös ihan hyllytyksen ohessa
- Kärsiikö tasapainotuksen toimimattomuudesta joku osa-alue, kirjastoauto?

Auditoinnin huomiot

Korjausaskeleet:

- Poiston pelisäännöt eivät selviä kaikille, lähikirjastojen rooli poistoissa ei toimi. Poistoehdotukset tulevat lähikirjastoista pääkirjastolle.
- Palautusvaiheessa pitäisi tarkistaa aineiston kunto, ja poistaa huonokuntoinen aineisto heti, ettei mene uudelleen kierto, säästyy aikaa
- Koko aineiston käsittelyprosessi ei ole hallinnasta tai ohjauksessa kellään, kaikilla vain pieni osa vastuuta, ei ole tietoa miten koko prosessi etenee.

Mitä tapahtui?

Toimenpiteet:

- Palvelupäällikön tehtäväkuva
- Lähipalveluiden informaation tehtäväkuva
- Kokoelmanhoidon ohjeet
- Yhteistä kokoelmaa tukevat kokoelmaraportit
- Tasapainotus tehokkaammaksi työjärjestelyin

Lastu-kirjastot

Kiitos!

Sanna Kuosa

sanna.kuosa@lahti.fi

044 416 3228

Kirsi Hämäläinen

kirsi.hamalainen@lahti.fi

044 482 6553

